

שיחת השבוע

מוגש ומופץ ע"י: חב"ד לדוברי עברית של אוראנג' קאוניטי • Irvine, ca 92604
chabadisraelioc.org 949.336.2609

לע"נ בכור בן רחמים

לא כל הצדק בידינו

מי שרוצה באמת להתעלות ולהתקדם אינו מתעטף בגלימת הצדק, אלא שואף לקבל תוכחה וביקורת. ימי הסליחות סודקים את שריון הצדק שלנו

הסליחות פותחות את הלב. סליחות בכותל, אשתקד (צילום: מנדי הכטמן)

נחנו אוהבים להיות צודקים. כל הצדק, כל האמת, כל היושר - רק אצלנו. חסרונות יש רק אצל הזולת. הוא צריך לעשות חשבון נפש. הוא צריך לתקן את דרכיו. אנחנו?! מה פתאום! אנחנו הצדקים, היפים, המושלמים.

ואז אנחנו מתאספים באישון לילה לאמירת הסליחות, וכל מעטפת הצדק שכיסינו בה את עצמנו מתמוססת בבת אחת. בראש מורכן ובליבות רוטטים אנו מצהירים: "לך ה' הצדקה ולנו

בושת הפנים". מתברר שאיננו צודקים כל-כך, אלא מלאי בושה וכלימה. ואולי גם איננו יפים ומושלמים כל-כך - "לא בחסד ולא במעשים באנו לפניך, פְּדִלִים וּכְרָשִׁים דפקנו דלתיך".

הצדק באמצע

תחושת הצדק שממלאת אותנו, כבני אדם פריטים וכציבור, חוסמת אותנו מלהקשיב לביקורת, מלראות ליקויים, מלהבין שגם אצל הזולת יש נקודות אור ויופי. אנחנו כל-כך צודקים, עד שבטרם הספקנו להקשיב ולהפנים הערה כלשהי, כבר מיהרנו להשיב אש ולתקוף. נשארנו צודקים, אבל לא למדנו דבר.

הרבי מליובאוויטש אמר פעם אחת לרב קהילה חדש: יבוא לפניך דיני תורה של אנשים פריטים ושל גורמים ציבוריים. כל צד יהיה משוכנע שכל הצדק איתו, אבל עליך לדעת שנדיר מאוד המצב שהצדק כולו מצוי בידי צד אחד. בדרך כלל האמת והצדק נמצאים באמצע, ותפקיד הרב לברר מי צודק למחצה, מי לשליש ומי לרביע.

מי שרוצה באמת להתעלות ולהתקדם אינו מתעטף בגלימת הצדק, אלא שואף לקבל תוכחה וביקורת. היו מגדולי ישראל שמינו לעצמם 'מוכיח' - אדם שתפקידו להשמיע לאותו גדול בישראל דברי תוכחה ומוסר. הם לא ראו בכך פחיתות כבוד; להפך.

מסופר על ה'שפת אמת' מגור שבילדותו הייתה לו קביעות ללמוד בבוקר עם סבו, בעל 'חידושי

הר"ם'. פעם אחת למד עם חבר כל הלילה, ושכב לישון לפנות בוקר. בעקבות זאת איחר בכמה דקות לשיעור עם סבו. הסבא הוכיח אותו על שהוא מרבה בשינה ומתעצל לקום בזמן, והוא עמד בראש מורכן והקשיב לדברי המוסר. לאחר מכן שאלו החבר, מדוע לא השיב לסבא שלמד כל הלילה. הגיב הילד: "לא רציתי להפסיד את דברי התוכחה היקרים של סבא".

הקיסם והקורה

חז"ל אומרים שאחת הרעות הקשות של תקופת 'עקבתא דמשיחא' היא שאין תוכחה - אין יכולת להשמייע דברי תוכחה. מפני שכאשר האחד מעיר לחברו: "טול קיסם מבין שיניך", הלה מייד מחזיר במתקפה: "טול קורה מבין עיניך". כך כולם נשארים צודקים אבל מאוד לא חכמים.

פתגם חסידי אומר שהעצה למצב הזה היא "נְחַפְּשֵׁה דְרַךְכִּינוּ וְנַחֲקָהּ, וְנִשְׁוֶבָה עַד ה'". כל עוד האחד מטיח האשמות בזולתו, יישאר זה עם הקיסם בין השיניים וזה עם הקורה בין העיניים. אבל אם נבוא בגישה של "נְחַפְּשֵׁה דְרַךְכִּינוּ" - בואו נחפש יחד את הדרך, נכיר בעובדה שאיננו מושלמים ושלא כל הצדק בידינו - כי אז 'נַחַח קוּרָה'; אותה קורה תנוח ותרד מלעמוד כטריז בינינו.

ימי הסליחות סודקים את שריון הצדק שלנו, וזה המפתח לתיקון, לחיבור ולשנה טובה ומתוקה.

יש חדש

מבקשים שנה טובה

לקראת השנה החדשה נוהגים לכתוב 'פדיון נפש' ולבקש שנה טובה ומתוקה. כותבים את השם הפרטי המלא ושם האם, ומציינים את המשאלות. רצוי להחליט קודם לכן החלטה טובה של התחזקות בענייני תורה ומצוות. מניחים את המכתב באחד מספריו של הרבי מליובאוויטש, ומשגרים אותו אל הציון הקדוש (דוא"ל: ohel@ohelchabad.org. פקס: 001-718-7234444).

מזכים בשופר

ביום השני של ראש השנה ייצאו אי"ה אלפי חסידי חב"ד לזכות יהודים במצווה הגדולה של תקיעת שופר. הם יבקרו אצל מאושפזים במרכזים הרפואיים, אנשי כוחות הביטחון, קשישים בבתי אבות, ויאפשרו להם לשמוע תקיעת שופר. מי שמסוגר בביתו ומעוניין שיבואו לתקוע בשופר בעבורו יפנה אל בית חב"ד המקומי.

סודות הימים הנוראים

המרצה החסידי הרב מנחם מענדל ערד מגיש מסע מחכים אל סודות התפילות של הימים הנוראים, בהרצאה ויזואלית, בשילוב מסך ובמה, היסטוריה ואקטואליה, ובאמצעות סיפורים וניתוח של מילות הפיוטים. טל' 054-9194977.

זמני השבוע

יחלום ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק	ניסית השבת
6:14	6:29	6:21	6:32	6:29	6:53
7:25	7:28	7:27	7:28	7:24	7:50

את השבת

ערכת התוכן של חב"ד

מינוי עד הבית
073-3943399
Chabad4u.org.il
או חפשו בגוגל 'מגזין נשמה'

פרקי אבות: פרקים ה-ו

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על-ידי: המרכז לעזרי שליחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

פקס' 03-9606169 • דוא"ל: chabad@chabad.org.il

אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

'פורענות' סמלית שמסירה דאגה

לומר "אל יתיאש מפני הפורענות".

אל תתיאש

אלא שהמשנה מדברת על אדם שחיי טובים ושלווים, והעלול לחשוב שבעצם הוא מקבל את חיותו מה'קליפה'. הלוא הוא יודע שאינו מושלם ושיש בהתנהגותו פגמים. אם כן, יתגנב לליבו חשש, העובדה שהוא נהנה מחיי שפע וברכה היא אולי ביטוי להתנתקותו ממקורות הקדושה ולקבלת חיותו מה'סטרא אחרא'.

משיבים לו: "אל תתיאש מן הפורענות". העובדה שהתברכת בחיים טובים אינה מוכיחה שעברת לינוק מה'קליפה'. אתה יונק את חיותך מהקדושה, ובאשר לדאגתך על העדר פורענות – אל תתיאש, תוכל לצאת ידי חובה ב'פורענות' סמלית, כדברי הגמרא (ערכין טז,ב): "אפילו הושיט ידו לכיס ליטול שלוש (מטבעות) ועלו בידו שתיים" – הדבר נחשב לייסורים שממריקים את עוונותיו, ודיי יהיה לך בכך.

(תורת מנחם, כרך לו, עמ' 345)

ליבי אלך", שכן התמכרות לענייני הרע סותרת את הקדושה ופוגעת בשפע שבא ממנה. אך בשעה שהוא יונק חיות מה'קליפה', ייתכן מצב ש"שלוש יהיה לי", והסיבה היא – "כי בשרירות ליבי אלך".

החוטא מצטער

הדבר מסביר את תרגום המילה "והתברך בלבבו" ל"ויתייאש בליבו": גם חוטא, שהפנה עורף לקב"ה ובחר ב'קליפה', בתוך-תוכו אינו שבע רצון ממצבו אלא מיואש מכך. אכן, הוא יונק עתה את חיותו מה'קליפה' ולא מהקדושה, אך בפנימיותו איננו מרוצה מזה אלא אפוף תחושת ייאוש.

בעקבות זאת יתבארו דברי המשנה (אבות א,ז): "ואל תתיאש מן הפורענות". אחד הפירושים הוא שאל יתיאש אדם לנוכח פורענות שבאה עליו. אבל פירוש זה אינו הולם לגמרי את הניסוח "אל יתיאש מן הפורענות", שמשמעו שיש לקוות דווקא לבואה של הפורענות. אילו הייתה הכוונה דחיה של הפורענות, היה ראוי

משה רבנו מתאר בפרשתנו את הלך הרוח הפנימי של החוטא, שאינו מושפע מהתוכחה המופיעה בתורה: "וְהָיָה בְּשִׂמְעוֹ אֶת דְּבַר יְהוָה הַזֶּה, וְהִתְבַּרַךְ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר שְׁלוֹם יְהוָה לִי כִּי בְּשָׂרָוֹת לִבִּי אֲלֹךְ".

תרגום יונתן מפקיע את הפירוש המילולי של המילה "והתברך" ממשמעותה הפשוטה – ברכה, וכותב: "ויתייאש בליבו". לכאורה, ייאוש הוא מצב נפשי המנוגד לברכה. כיצד קיבלה המילה 'ברכה' משמעות של "יאוש"?

מקור היניקה

בספרי חסידות (קונטרס 'ומעיין') מבואר שיש מצבים שבהם יהודי עלול לנהוג בדרך של שרירות לב כלפי התורה והמצוות, ועם זה יזכה לחיי גשמיות טובים. הסיבה היא שכשהוא מתנתק מהשפע האלוהי הוא עובר לקבל חיות מה'קליפה'.

כאשר יהודי ניזון מהקדושה – לא ייתכן מצב של "שלוש יהיה לי" בעודו חוטא ו"בשרירות

אמרת השבוע

צריך ללמד זכות

פעם אחת הרגיש רבי יחיאל-מיכל מזלוצ'וב שתפילותיו נחסמות ואינן עולות למרום. הדבר ציער אותו מאוד, ומתוך צער התנמנם.

נגלה אליו אביו, רבי יצחק מדרוהוביץ, ואמר לו שסיבת עיכוב תפילותיו היא מפני שבא אליו יהודי והתאונן על צרה שפקדה אותו, ורבי יחיאל-מיכל שאל אותו למעשיו, והיהודי התוודה שעבר עבירות חמורות. אמר לו רבי יחיאל-מיכל: "אם כן, מה אתה מתאונן? שוב בתשובה וה' יסיר מעליך את הצרה".

אמר לו האב: "דברייך אלה עוררו קטרוג למעלה. לא היית צריך להצדיק את הדין, אלא ללמד עליו זכות. הצדקת הדין טובה כשאתה מצדיק את הדין על עצמו, אבל באשר לאחרים – אין דורשים ממך להיות מליץ טוב על מעשי הקב"ה, אלא עליך לעורר רחמים על נפש מישראל".

פתגם חסידי

"יש זמן שבו גם 'ראשיכם שבטיכם' חייבים להשפיל את עצמם ולהיכלל בתוך כלל ישראל, בבחינת 'כל איש ישראל'. לא להתנשא עליהם, אלא לפעול לטובתם ולהגן עליהם" (רבי ישראל מצורטקוב)

אתם ניצבים | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

האמת בוקעת דרך

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם" (דברים כט,ט). 'אתם' אותיות 'אמת'. האמת בוקעת לה דרך עד כיסא הכבוד, ובזכותה תתייצבו לפני שופט הארץ בימים הנוראים.

(רבי אהרן מקרלין)

הלכות שהתאכנו צועקים

'אתם' ראשי תיבות אבן מקיר תזעק. הימים הנוראים מסוגלים לתשובה, ואפילו הלכות שהתאכנו צועקים אל ה'.

(רבי יעקב-צבי מפוריטוב)

כולם זקוקים לכולם

"אתם ניצבים היום כולכם...ראשיכם שבטיכם... מחוטב עציץ עד שואב מימין" (דברים כט,ט). אף שמדובר בסוגים שונים בבני ישראל, מ'ראשיכם' ועד 'שואב מימין', הכתוב כולל את כל הסוגים יחד. כולם מתאספים ומתאחדים לישות אחת, לקומה אחת שלמה. היינו שכל אחד ואחד מהסוגים זקוק לשני וכל אחד משלים את חברו.

(לקוטי תורה)

שליחות אישית

מדוע נחוץ לפרט את כל הסוגים, והלוא כולם

נכללים במילה 'כולכם'? אלא הכתוב מלמדנו שנוסף על היותו של כל יהודי חלק מהכלל, 'כולכם', ניתנו לכל אדם שליחות ותפקיד מיוחדים לו, על-פי מעמדו ומצבו – 'ראשיכם' לפי מעמדם, ו'שואב מימין' לפי מעמדו.

(לקוטי שיחות)

טהרו עצמכם

התייצבו בעמידה ישרה ונכונה, כקדושים וכטהורים, לאלתר לחיים. "לפני" – קודם – ה' אלוהיכם" – בטרם ימרוקו מידות הדין והרחמים את עוונותיכם.

(נועם מגדים)

כולם שווים

"כולכם לפני ה' אלוהיכם" – כולכם שווים בעיניו. אין ה'ראשיכם', 'זקניכם' ו'שוטריכם' חשובים בעיני ה' יותר מ'חוטב עציץ' ו'שואב מימין'.

(כלי יקר)

ביטול העצות והתאוות

"חוטב עציץ" – 'עציץ' מלשון עצה. יש לחטוב ולבטל את ה"רבות מחשבות בלב איש". "שואב מימין" – יש לשאוב ולהוציא את המים המצמיחים כל מיני תענוגים והמסמלים את תענוגות העולם.

(היום יום)

תפילת הערער

שמחה רבה אפפה את יהודי העיירה פילץ שבפולין, לרגל מינוי הרב החדש, הלוא הוא רבי יחיאל דנציגר - לימים האדמו"ר הראשון מאלכסנדר. רבי יחיאל העתיק את מושבו מהעיירה גרויץ (גריצא), שבה שימש רב בעקבות אביו, רבי שרגא פייבל.

בני הקהילה קיבלו את רבם החדש בכבוד גדול, והמתניו לדרשה הראשונה שישמיע. מינויו נכנס לתוקף ערב חגי תשרי, והציפייה הייתה כי בימים הקרובים יישא הרב החדש את דבריו.

אבל השבת הראשונה חלפה, ורבי יחיאל נמנע מלדרוש ברבים. המתפללים הרבים שגדשו את בית הכנסת יצאו בתחושת החמצה. זו התחלפה בתקווה כי ב'שבת סליחות' ודאי ישמיע הרב דברי התעוררות. גם הנחה זו התבדתה. השבת חלפה, והמרא דאתרא לא נשא דברים.

צימאונם של בני הקהילה התעצם לקראת ראש השנה. כולם היו משוכנעים כי קודם מעמד התקיעות בשופר יפרוץ את הסכר שסגר על פיו. אך ימי ראש השנה חלפו להם, גם שבת 'שובה' עברה, והציבור החל להפנים את העובדה כי רבם מסתגר בדומייתו, מסיבותיו שלו.

ליל יום הכיפורים. רוח של התעלות וטהרה שורה בבית הכנסת. המתפללים מתכנסים ובאים, ארשת רצינות נסוכה על פניהם, והם ממהרים לטמון את פניהם במחזורי התפילה, נערכים לתפילת 'כל נדרי'.

והנה נכנס הרב, עטוף בטליתו, הגולשת מראשו על פניו ומכסה את מחצית גופו העליון. הוא ניגש אל ארון הקודש, מסיט בסערה את הפרוכת ופותח את דלתותיו לרווחה. בכי סוער מטלטל את כתפיו בחזקה, והוא מתייפח דקות ארוכות.

הס מושלך בבית הכנסת. כולם מביטים בחרדת קודש במחזה המרטיט. ופתאום פורץ הרב בזעקה רמה: "דוד המלך אומר בתהילים: 'פְּנֵה אֶל תְּפִלַּת הָעֲרֵר, וְלֹא בְּזֶה אֶת תְּפִלָּתְךָ.' הקב"ה פונה אל תפילת הערער, לאותה תפילה ערטילאית, שאין לה זכות קיום כלל!"

הדברים מרעידים את לבבות המתפללים. רבים מצטרפים לבכיו של הרב. כך מתחיל היום הקדוש.

לימים ביאר את הדברים האדמו"ר

רבי יהודה משה מאלכסנדר, עלפי סיפור מימות הבעש"ט.

שנה אחת האריך הבעש"ט מאוד בתפילת ליל יום הכיפורים. התפילה עצמה התאפיינה בדבקות בלתי רגילה. אחרי היום הקדוש שאלוהו

תלמידיו לפשר הדבר.

סיפר להם הבעש"ט: בעיר אחת מתגורר יהודי שלמרבה הצער נטש את דרך היהדות, בחר בחיי חטא ופריקת עול והפנה עורף לעמו ולאולקיו. הוא העתיק את מגוריו

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

מאש התשובה לגאולה

הגאולה תלויה בתשובה, כדברי הרמב"ם (הלכות תשובה פרק ז, הלכה ה): "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו, ומייד הן נגאלין". הקשר בין השתיים אינו רק בכך ש"מפני חטאינו גלינו מארצנו", וממילא כאשר נשוב בתשובה תבטל הגלות. יש קשר מהותי ופנימי בין התשובה לבין הגאולה.

תורת החסידות מסבירה את מהות התשובה עלידי המשלת הקשר שבין יהודי לקב"ה - לאש. את הפסוק (דברים כד) "כִּי ה' אֶלְקֵינוּ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא", מפרשת החסידות: הקשר שלך עם הקב"ה, כמוהו כאש. כשם שאש זקוקה לתנאי בעירה בסיסיים, כך הקשר שלך עם הקב"ה זקוק לתנאים מתאימים שיאפשרו את קיומו.

לשמור על האש

התנאים הבסיסיים הדרושים לקיומה של להבה הם שניים: א) חומרי בערה מתאימים, שבהם תוכל להבה להיאחז; ב) שלא יפגעו בה חומרי כיבוי, דוגמת מים ועפר. אש שלא ניתנים לה חומרי דלק מספקים או שנשפכים עליה חומרי כיבוי, דועכת וכבוה.

גם 'להבת' הקשר בין היהודי לקב"ה זקוקה לשני התנאים הללו: א) 'חומרי דלק' שזינו וילכו אותה - לימוד תורה וקיום מצוות עשה - שהם מעין 'חומרי בעירה' בעבור 'אש' האהבה לקב"ה; ב) היא צריכה להישמר מפגיעת 'חומרי כיבוי', שהם כל הדברים שאסרה התורה, אשר פוגעים ב'אש' האהבה לקב"ה ועלולים לגרום לדעיכתה.

כשיהודי לומד תורה, מקיים את מצוות עשה ונזהר מלעבור על איסורי התורה, הוא מזין ושומר בהתמדה את להבת הקשר שלו עם הקב"ה. לעומת זה, אם לא למד תורה, אם לא קיים כיאות את המצוות, אם עבר על מצוות לא־תעשה - פגע ב'אש' שבתוכו. הוא גרם להקטנתה, לעמעומה ואף לדעיכתה, השם ישמרנו.

אל נקרת הצור

זה המצב שבו שרוי יהודי שחטא, ושעכשיו זקוק לתשובה. הוא עומד לפני בעיה ממשית: איך לחזור ולהבעיר את ה'להבה' שדעכה? איך לתקן את כל מה שהיה חסר ל'אש' ואת כל הדברים השליליים ש'נשפכו' עליה ושהפריעו לה לבעור?

כאן מקומה של התשובה. היא מביאה 'אש' ממקור אחר, ממקום שבו החטא והעוון אינו יכול לפגוע. יש לנו דוגמה ל'אש' כזאת, שאינה זקוקה לחומרי בעירה ושאינה נפגעת עלידי מים ועפר: ה'אש' הטמונה בצור החלמיש. אפשר להשקיע את האבן הזאת שנים רבות במים, אך ברגע שנוציאה מהמים ונכה בה, יפרוץ הניצוץ.

'אש' מעין זו קיימת גם ביהודי. זה הקשר העמוק והפנימי בין נשמתו האלוקית ובין הקב"ה. קשר זה קיים לנצח ואינו נפגע לעולם. ל'אש' זו רמז הקב"ה למשה רבנו, אחרי חטא העגל, באומרו: "וְשִׁמְתִּיךָ בְּנֶקֶת הצור". יש כאן רמז ל'אש' הפנימית, דוגמת ה'אש' שבצור החלמיש, שקיימת בלב היהודי גם לאחר שחטא.

כאשר היהודי מתחרט מעומק הלב על ריחוקו מהקב"ה ועל האהבה לה שנפגעה ואולי דעכה, הוא מגיע אל אותה 'אש' פנימית הקיימת לעולם. הוא חושף את הקשר העצמותי, הבלתי־תלוי, בינו לבין בוראו. וכאשר 'אש' זו מתגלית, היא דומה ללהבה ענקית שנבעירה מחדש את ה'אש' שנפגעה. על כן אין דבר העומד בפני התשובה, ולכן היא עומדת מעל כל המצוות.

זה גם הקשר בין התשובה לגאולה: אף הגאולה באה לגלות את עומק המציאות של הבריאה. אף היא נועדה להראות את האמת של העולם - את העובדה שהאמת האלוקית היא האמת היחידה של המציאות. התשובה, החושפת את פנימיות היהודי, מביאה את הגאולה, שתחשוף את פנימיותה של הבריאה.

לאזור הלא־יהודי, עד שהתערה בין הגויים ואימץ את אורחות חייהם. שלושים שנה חלפו עליו בלי שנשא תפילה אחת, גם לא ביום הכיפורים!

שנה אחת נקלע בערב יום הכיפורים לשוק היהודי. תחילה היו המראות זרים לו, אך מרגע לרגע החלו צצים הזיכרונות מעברו המודחק. הוא צפה באחיו מתרוצצים בתזזיתיות ושרויים בהכנות לקראת היום הקדוש. המחזה היכה בו בעוצמה. חומות הניכור שבנה במשך שנים החלו מתקלפות אט־אט. כך עמד בלב השוק, מוצף רגשות עזים, מתבונן באווירת ערב יום הכיפורים שנשכחה ממנו לגמרי.

שעות חלפו, והאיש נטוע על מקומו בלי תזוזה, וסערת נפש אדירה מטלטלת את כולו. השמש שקעה, והחשיכה שירדה על השוק הריק הקיצה את האיש משרעפיו. רוח של תשובה פיעמה בליבו. רגליו נשאוהו לבית הכנסת.

הוא התגנב פנימה בדיוק בשעת תפילת כל נדרי, כאשר שאגה אדירה פרצה מפיות המתפללים, וזו הסוּוּתה את כניסת האורח למקום. האיש חקק עצמו לאחת הפינות, ומכיוון ששכח את תפילות הימים הנוראים ולא היה לו מחזור תפילה, ניסה להסתיר את נוכחותו ככל יכולתו.

רק לאחר שבית הכנסת התרוקן מאחרון המתפללים יצא האיש מפניו. ביד רועדת נטל מחזור של בית הכנסת והחל לקרוא בקול ובהתלהבות. דף אחר דף גמע בציאמון גדול, בכה והיכה על חטא, בלב מלא חרטה.

בשעת תפילתו הארוכה פרצה מפיו קריאה מרה: "ריבוננו של עולם! הנני יודע שאין בעולם חוטא כמוני. חטאי מרובים מזה של הרשע הגדול ביותר!". ואז החל להתוודות ולפרט את חטאיו. כשזוהר השמש יצא בעל התשובה מבית הכנסת והלך לדרכו.

סיים הבעש"ט ואמר לתלמידיו: "בשמיים נוצר רעש גדול מהתשובה הזכה של היהודי הזה. תפילתו הייתה נעלית ורצויה כליך, עד שסחפה עימה תפילות שהושהו במשך מאות שנים, ועתה עלו בזכותה אל כיסא הכבוד. זו הסיבה להתעכבותי בתפילתי", סיכם הבעש"ט, "רציני להתפלל עם בעל התשובה הזה, אותו 'ערער', שאליו דווקא פונה הקב"ה".

וכך מוסבר מדוע הפסוק מתחיל בלשון יחיד ("תפילת הערער") ומסיים בלשון רבים ("ולא בזה את תפילתם"). כי בזכות 'תפילת הערער' עלו התפילות של כל בני ישראל.

(עלפי 'אמונת משה', אלכסנדר)

חתונה ייחודית במגדל העמק

הצוות ויתר על החג

בעבור הדיירים, החתונה סיפקה הזדמנות שלא חוו זמן רב - לשמוח באירוע. הם מוגדרים חולים בסיכון, ומגבלות הקורונה צמצמו מאוד את המגע שלהם עם העולם החיצוני. "עד הקורונה הדיירים היו משולבים בקהילה בתחומים מגוונים", אומרת המנהלת, "ופתאום הכול נעצר. מתנדבים לא יכולים לבוא ולשמוח אותם, כמעט אין ביקורי משפחות, וברור שאין יציאות לבית כנסת, למרכז קניות או למסעדה."

בחודש ניסן נכנסו הדיירים לבידוד של שלושה שבועות, ובתוכם חג הפסח. "עשרים ושניים אנשי צוות, ואני בתוכם, היינו בבידוד ולא עם בני המשפחות שלנו", מספרת בן-ראובן. "ידענו שאם לא נהיה שם - לא יהיה מי שירים אותם מהמיטה ומי שיטפל בהם. היו שלוש מטפלות שבתחילה לא הצטרפו, וכעבור יומיים שבו למעון ואמרו שאין הן מסוגלות להישאר בבית כשהן חושבות על הדיירים הזקוקים לעזרתן. הסיפוק שלנו הוא לראות את הדיירים שמחים, מחייכים, יוצרים ומשתקמים. מקצתם הצליחו לעמוד על רגליהם בזכות הטיפול שקיבלו."

כל חתונה מרגשת, אבל החתונה הזאת במגדל העמק הייתה לא-שגרתית. החתן והכלה, יהושע וענת בן-יעקב, הם דיירים בעלי נכות פיזית קשה, המתגוררים במרכז שיקום 'גראבסקי' בעיר. זו החתונה הראשונה שנערכת בו, וזה בהחלט היה רגע היסטורי בעבור המרכז, מאז הוקם לפני עשרים שנה על-ידי 'כולל חב"ד'.

"זו הגשמת חלום", אומר קובי ויזל, המנהל הכללי של מרכז השיקום, המלווה את הזוג הטרי לאורך כל הדרך. "לראות את בני הזוג נישאים כדת משה וישראל, ובפרט בימים מאתגרים אלה - זה היה מאוד מרגש. כל אחד מהצוות שלנו חש שזו שמחה משפחתית".

המתנדב נבחר לעד

בעת החופה, בחצר מרכז השיקום, הרבה מהמשתתפים דמעו מהתרגשות. אחד מהם הוא שלום סויסה, מתנדב בנכונות של 'יד שרה'. שנים רבות ליווה את הכלה המשותקת, כמעט בכל תחנה בחייה. עכשיו נבחר עלידה לשמש עד בחתונתה.

"לבניאדם סיעודיים", מסבירה מנהלת ההוסטל, מורן בן-ראובן, "לא פשוט לממש את החלום של הקמת בית בישראל. האנשים האלה מוקפים מטפלים וזקוקים לסביבה תומכת. לכן החתונה הזאת הייתה רגע של שיא בעבורנו".

פינת ההלכה

סדר עדיפויות

שאלה: קשישים ומי שמצויים בקבוצת סיכון ומבקשים לקצר ככל האפשר את שהייתם בבית הכנסת בראש השנה, לאיזה חלק מהתפילה יבואו?

תשובה: המצווה המרכזית של ראש השנה היא תקיעת שופר. השנה חל היום הראשון של ראש השנה בשבת, ואין בו תקיעת שופר כלל, אלא ביום השני בלבד.

המינימום הוא להיכנס לבית הכנסת ביום השני של ראש השנה אחרי קריאת התורה, לשמוע את ברכות התקיעה ולענות אמן, ולשהות עד סיום כל התקיעות הראשונות ('תקיעות מיושב'), שהן עיקר החיוב מן התורה.

אם אפשר, כדאי להישאר עד גמר התקיעות

רגע שיא. החתונה במרכז גראבסקי

גלגלים, אל תשפטו אותו", מבקשת בן-ראובן. "לפעמים הם חכמים יותר מהאדם הממוצע. ייתכן שהאיש רופא, מהנדס או אחות, שפשוט חלו. הביטו בהם ממקום של כבוד והערכה. לאנשים האלה לב עצום, ולא לשווא הצוות שלנו עובד איתם שנים רבות".

לדבריה, החתונה מייצגת את הקונספט הייחודי של מרכז השיקום, שבו המסגרת מתאימה את עצמה לצורכי הדייר. "כך היה בתכנון, בארגון ובעריכת החתונה, בדיוק על-פי הדרישות המיוחדות של יהושע וענת".

מושג ברגע

לא בשמים

כשרוצים לומר שדבר כלשהו הוא אפשרי ובהישג יד, אומרים שהוא 'לא בשמיים'.

מקור הביטוי בפסוק בפרשת ניצבים. משה אומר לבני ישראל: "לא בְּשָׁמַיִם הָיָה, לְאֵמֹר, מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשָּׁמַיִמָּה וַיִּשְׁחָקֵה לָנוּ, וַיִּשְׁמְעֵנוּ אֹתָהּ, וַיַּעֲשֶׂנָּה".

התורה אינה 'בשמיים', אלא לימודה וקיומה נתונים בידינו.

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

שבתוך תפילת מוסף, הנקראות 'תקיעות מעומד', שהן מצווה מדברי חז"ל. ויש הסבורים שתקיעות אלה הן עיקר התקיעות.

התקיעות שבקדיש תתקבל, ואלה שאחרי סיום התפילה, הן בגדר 'הידור', ומי שנחוץ לו לקצר, רשאי לוותר עליהן.

מי שהתנאים מאפשרים לו לשהות יותר בבית הכנסת, יבוא לפני קריאת התורה וישמע אותה.

אם הוא יכול יותר מזה - יתפלל בבית עד תפילת העמידה של שחרית, ויבוא להתפלל אותה בציבור, ישמע את חזרת הש"ץ ויאמר את הפיוטים הנאמרים בה.

מי שאינו יכול לבוא לבית הכנסת, יבקש שיבוא לתקוע בשופר בעבורו בביתו.

מקורות: שו"ע סי' תקצב, ושו"ע אדה"ז שם ס"ג"ס"ז. ילקוט יוסף (ה) מועדים, עמ' נז ס"ה.

השיעורים כעת הם בשיחת וידאו ברשת,

אנא עקבו אחרינו בוואטסאפ לעידכוני שעות והקישור לוועידה.

שיעור מרתק בהילכות שבת ופנימיות התורה בעברית

שלישי 8:30 - נשים • רביעי 8:30 - גברים

Info@chabadisraelioc.org

לפרסום והקדשות: israeli@chabadirvine.org